

DR. LENTNER CSABA (SZERK.): PÉNZPIACOK SZABÁLYOZÁSA MAGYARORSZÁGON

(Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006, 327 o.)

Lektorálta: Prof. Dr. Huszti Ernő DSc. c. egyetemi tanár)

CSERMÁK KÁROLY

Újabb könyv jelent meg a közelmúltban az Akadémiai Kiadó gondozásában a fenti címmel, amelyet mint szerkesztő, Dr. habil. Lentner Csaba neve fémjelez. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Pénzügytan–Számvitel Intézetének igazgatója, számos hazai és külföldi tudományos szakfolyóiratban publikált figyelemfelkeltő cikk, tanulmány és több sikeres könyv szerzője, társszerzője most arra vállalkozott, hogy elismert pénzügyi szakemberek bevonásával egy olyan szakkönyvet tegyen le a gazdasági élet szereplőinek asztalára, amely a *pénzpiaci, a jegybanki, a pénzmosság elleni szabályozással, a bank- és biztosítási felügyelet működésével, valamint a tőzsdei bevezetéssel és az állampapír-piacokkal foglalkozik*. A pénzügyi szektor teljes körének szabályozási elemeivel foglalkozó könyv tartalma megszívlelendő mind a befektetők, mind a gazdasági fejlődés céljait szolgáló makrogazdasági és regionális területeken dolgozó szakemberek számára, hiszen a gazdasági, üzleti tevékenység sikeres viteléhez olyan információkat tartalmaz, amelyek a feltörekvő piacgazdaságból a fejlett piacgazdaságba araszoló magyar gazdasági életben mára már elengedhetetlenek.

A könyv nyolc – a súlyuknak és jelentőségüknek megfelelő terjedelmű és részletezettségű – fejezetre tagolódik, melyek hasznos mellékletekkel, jogszabályi hivatkozásokkal és szakirodalom jegyzékkel egészülnek ki, lehetővé téve az olvasók további információs igényének kielégítését.

A szerkesztő a könyv előszavában lényegét és tartalmát tekintve is az ezredforduló utáni évek aktuális pénzpiaci szabályozásairól szól, amely napjainkra már szervesen illeszkedik az EU szabályozási rendszeréhez.

A neves kiadónál publikált könyv megjelenését az adott szakterületről úgynevezett „megalapozó” egyetemi jegyzetek, kiadványok előzték meg. Így a 2000-ben megjelent „Bankszabályozás az Európai Unióban” című egyetemi jegyzet, Lentner Csaba és Tarpataki János szerzőpáros tollából, továbbá a 2002-ben napvilágot látott, ugyancsak egy többszerzős mű, „Bankszabályozás” címmel, amelynek megírásában már közreműködött Huszti Ernő professzor és Seregdi László PSZÁF főosztályvezető is. A pénzügyi szabályozás nyomon követése, a fejlődési tendenciák elemzése, a naprakész szakismeretek biztosítása, tulajdonképpen ezek azok a tényezők, amelyek Lentner Csabát arra sarkallták, hogy a korábbi egyetemi jegyzeteiket aktualizálja, korszerű ismeretanyaggal bővítse Magyarország EU csatlakozásának második évében. A szakmai alapossággal és tudományos igényvel összeállított

fejezetek megírására megfelelő elméleti felkészültségű és egyúttal gyakorlati jártassággal rendelkező szakembereket kért fel a könyv szerkesztője. Így került a könyv társszerzőinek sorába Horváth Andrea, az AEGON Magyarország Általános Biztosító Rt. vezérigazgató–helyettese, Horváth Zsolt, a Budapesti Érték Tőzsde (BÉT) vezérigazgatója, Forgács Péter, a Magyar Állam Kincstár (MÁK) főosztályvezetője és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) ügyvezető igazgató–helyettese, Seregdi László.

A könyv egyes fejezeteinek megírásakor, egységes keretbe foglalásakor, még nyilván nem tornyosultak olyan vészjósló felhők a magyar gazdaság egén, mint ami napjainkban tapasztalható. Még mindig reális célként fogalmazódhatott meg 2006 év elején szinte az összes maastrichti kritérium teljesítése. Az infláció három százalékos körüli mértéke, illetőleg az ezen a szinten történő megtartása biztosíthatónak tűnt. A magyar államadósság mértéke ekkor még mindig kisebb volt, mint a GDP 60%-a, azonban növekedésével már számolni lehetett. A költségvetési hiány lefaragására is érthető és hihető intézkedések sikerében lehetett bízni olyannyira, hogy az euró bevezetésének 2010-es végső céldátuma egyáltalán nem tűnt elérhetetlennek. Azonban mára már – az ismert okokból – szertefoszlott ez az álom, és egy sor olyan bizonytalansági faktor torzítja a makrogazdasági mutatókat, amelyekre hosszú évek (évtizedek) óta nem volt példa. Persze könnyű ex post facto kijelentéseket tenni a mában a tegnap posztulátumaival kapcsolatban. A mű érdeme tehát nem az, hogy mennyiben tudja megjósolni, hogy miképpen alakulhatnak a hazai makrogazdasági mutatók vagy, hogy mennyire tudja érvényesíteni az MNB monetáris politikájának legfőbb célkitűzését, az árstabilitás elérését és fenntartását, hanem annak a szabályozói környezetnek a részletezése (jogszabályok, intézményi háttér, ellenőrzési feladatok stb.), amely keretet szab(hat) a pénzügyi szervezetek működésének, ellenőrizhetővé teszi a pénzügyi szervezetek működését és átláthatóbbá válnak a rendkívül szövevényes pénzügyi világ ismert és ismeretlen labirintusai.

A BÉT kiemelkedő fontossággal bír a pénzügyi intézményrendszerben. A BUX index látványos szárnyalása valóban azt igazolja vissza, hogy a befektetők optimisták, bíznak az ország, a meghatározó multinacionális cégek hazai töretlen és fokozódó többletteljesítésében, a szilárd gazdaságpolitikai elvek megvalósításában, a már itt lévő tőke megtartásában és a további magyarországi befektetésekben.

Az 1987. január 1. óta működő kétszintű bankrendszer mára „felnőtté” vált. Bonyolítják ezt a kereskedelmi bankszektor jövedelmezőségi mutatóinak imponáló számai, amelyek évről-évre növekedést mutatnak. A kereskedelmi banki tevékenységek „nemzetköziesedését” jelzi az a tény is, hogy tovább növekszik a háztartásoknak nyújtott hitelállomány és annak devizaaránya is. Bár ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az annyira favorizált devizahitelek (CHF, EUR) HUF árfolyamkockázati negatív hatásai a hiteladósok nagy részét többlet kiadásokba sodorják. A jelenlegi hazai, bizonytalan lántható gazdasági és politikai helyzet hektikusan mozgat(hat)ja a HUF árfolyamát. Az MNB alapkamat politikája próbálja ezt (is) ellensúlyozni. Óvatos lépésekben 25–50 bázispontokkal tornázta fel mára a jegybanki alapkamat szintjét 8%-ra!

A biztosítási szektor is stabil és megfelelően szabályozott a piacon. Díjbevétele gyakorlatilag arányosan változik a bruttó hazai termékkel, annak mintegy három százalékának felel meg, és „2000 óta több mint 50 százalékkal nőtt.”

A pénzügyi szektor minden területen „felértékelődött”. Ezt példázzák a könyv részletező, a pénzügyi intézményrendszer működését kellő alapossággal bemutató egyes fejezetei. Azon túlmenően, hogy betekintést adnak és teljességgel lefedik az egész pénzügyi rendszert (jegybank, hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatást végző egyéb szervezetek, tőzsde, biztosítási piac, PSZÁF, MÁK, Államadósság Kezelő Központ Rt.), egyszersmind megkönnyítik „a befektetők és a külső finanszírozási forrást igénybevevők döntési pozícióit” is, hiszen a könyv ismeretanyagának felhasználásával akár a működő-tőke, akár a pénzpiaci befektetők döntési pozíciói nagyobb körültekintéssel, illetve szakmai alapossággal végezhetőek.

Az értékes és sokrétű információt tartalmazó, közös szellemi alkotás elsősorban gyakorló közgazdászok és jogászok részére íródott, kézikönyv jelleggel, azonban igen hasznos ajánlott irodalom lehet a felsőfokú tanulmányaikat folytató közgazdász és jogász hallgatónak is.

Külön érdeme és értéke ennek a kiadványnak, hogy a szerzők rövid nacionálóját is közli, közelebb hozván ezzel is a könyv Tisztelt Olvasóit és Íróit.

Remélhetőleg még sok hasonlóan érdekes és hasznos művet fogunk megismerni Lentner Csabától, illetve a köré szerveződött tudományos műhely jóvoltából, akár a hazai, akár a külföldi könyvkiadók gondozásában.

KÖNYVJELZŐ

Tér és Társadalom 20. évf. 2006/3. 109-158. p.